

A soproni példa

Egyik budapesti napilapban teljes helyesléssel olvasom a következő híradást: »Sopron város törvényhatósági bizottsága legutóbbi közgyűlésén dr. Kiss Jenő egyetemi tanár javaslatára kimondta, hogy élő emberről, továbbá a halálát követő husz esztendő alatt senkiről sem nevez el közteret vagy utcát.

Nekem egyénileg már régóta az a felfogásom, hogy utcákat és tereket egyáltalán nem kellene személyekről elnevezni, hanem át kellene térni arra a rendszerre, hogy csak számokkal jelöljék meg az utcákat, tereket. A levélcímezések tehát így festenek: »Budapest, I. kerület III. utca 7. szám«. Ahhoz, hogy az embert a postás, vagy ne adj Isten az adóvégrehajtó megtalálja, ennyi is elég lenne és ugyanakkor végéig vehetők ezzel az újítással mindazoknak a visszasságoknak, amelyek az utcák személyekről való elnevezéssel adódnak ott, ahol nem a soproni határozat bölcs szelleme érvényesül. Annak következtében, hogy az utcák elnevezéseit gyakran pártpolitikai vagy egyéb divatszempontok szerint csereberélik, sokszor város történeti vonatkozásban jellegzetes, zamatos elnevezések rovására, egy-egy város polgárai nem győzik újratanulgatni az utca neveket. Jómáram például több, mint harminc esztendeje lakok Budapesten s ha megszorítanának, hirtelen fel sem tudnám sorolni: ki mindenkiről volt már elnevezve egy és ugyanaz a budapesti tér vagy utca.

Az első világháború alatt például nyakra-főre megváltoztattak régi, patinás, beidegzett utca neveket, hogy a központi hatalmak és szövetségeseik uralkodóinak, hadvezéreinek nevei kerüljenek az utcasarkok jelzőtábláira. Mikor aztán a háborút elvesztettük és a szegényletes Károlyi-forradalom következményeképpen Kun Béláék kerültek uralomra, akkor Marx, Engels, Lassalle, Lenin és más destruktív nagyságok nevei éktelenkedtek terek, utcák, kaszárnyák, sőt budapestkörnyéki községek elnevezésében is. Azóta persze más szelek fujnak és így más nevek diszelegnek tereken és utcákon, — és a jámbor pesti polgár nem tudhatja: nem fogja-e ezeket is eltüntetni és másokkal helyettesíteni valami előreláthatatlan fordulat? Minden elfogultság, részrehajlás nélkül megállapíthatjuk, hogy ez bizony meglehetősen kómikus izű jelenség és hogy ennél sokkal egyszerűbb, állandóbb, használhatóbb volna az általam ajánlott számozási rendszer.

Ha már azonban nem lehet nálunk arra számítani, hogy az utcáknak, tereknek személyekről való elnevezését megszüntetik, akkor valóban a soproni példa követésére kell biztatnunk Budapest székesfővárost éppugy, mint a vidéki városokat. Az utcák elnevezése nem arra való, hogy az egyéni hiúságokat, a lekötözött érdekeltek alapjában ingyenhalálját szolgálja. Már pedig ha élőkről neveznek el utcákat, vagy olyan halottakról, akiknek hamvai fölött még friss a sírhant, akkor nem egy esetben az említett szempontok érvényesülnek és nem az a szempont, hogy az utca nevek a haza, a nemzeti művelődés szolgálatában szerzett igazi érdemek elismerését, arra méltó szellemi kiválóságok megérdemelt kultuszát jelentsék. A soproni

határozat nagyon helyesen tereli rá a figyelmet arra, hogy az igazi nagyság husz év múlva is kiállja a próbát, a divatnagyságok nevei azonban ennyi idő alatt okvetlenül elhervadnak, az új nemzedék két évtized távlatában már nem zavartatja magát a husz évvel előbb volt korszak elfogultságával, tévedéseivel és nem fogja elfogadni nemzeti nagyságoknak azokat, akik pártpolitikai vagy egyéb vonatkozásokban a pillanat férfiprimadonái, Adyval szólva tulajdonképp csak percemberek voltak és pártatlan megítélés szerint egyáltalán nem tartoztak a nemzet felvirágoztatói közé.

Egy tekintetben pedig szerintem még bővíteni is kellene, országsszerte, a soproni határozatot. Mégpedig azaz, hogy a benne megnevezett egészséges felfogás ne korlátozódjon közterek és utcák elnevezésére, hanem érvényesüljön a köztereken, utcákon felállított szobrokra és egyéb emlékművekre nézve is. Abba, hogy magán-

emberek otthonukban, vagy a temetőben kit örökítettnek meg a maguk költségén, nem lehet beleszólni. De végét kellene vetni annak, hogy akár magánköltségen, akár közköltségen városok vagy falvak utcáira odaállítsák olyanok szobrait, emléktábláit, akiknek halála óta nem telt el az a bizonyos husz esztendő, akiről tehát nem a pártatlan utókor állapította meg érdemességüket, akik tehát esetleg méltatlanul jutnak az általuk meg nem érdemelt kultuszhoz. Így aztán jobban biztosítva volna az, hogy az arra érdemesek nevei és alakjai lehetőleg valamennyien megörökíttessenek, érdemtelenek pedig ne jussanak tájékozatlan emberek köztiszteletéhez. Elég baj az, ha élő emberek érdemtelenül jutnak hamis nimbuszhoz, legálább az utcák elnevezésében és az emlékművek fölállításában biztosítsuk a köztiszteletet egyseségűl az arra érdemesek számára.

LENDVAI ISTVÁN

Kállay miniszterelnök tisztelgése a Kormányzónál országglása huszonharmadik évfordulóján

Budapest, március 3. A Magyar kormányzó ur főméltóságánál és Országglási Iroda jelenti: Kállay Miklós miniszterelnök a keddi minisztertanács felkérésére szerda délelőtt tette a kormány szerencsekívánatkihallgatáson jelent meg a Kört.

Szent-Györgyi Albertet a lausannei egyetem disz doktorává választotta

A szegedi Nobel-díjas tudós Svájcba utazik a disz doktori diploma átvételére

(A Délmagyarország munkatársától) Jelentette a Délmagyarország, hogy Szent-Györgyi Albert, a világhírű Nobel-díjas tudós vasárnap hosszas távolléte után hazaérkezett Szegedre. Amint köz tudomásu, a professzor a török tudományos világ meghívásának eleget téve Törökországban járt, ahol az istanbuli egyetemen hatalmas érdeklődés mellett előadást tartott legújabb kutatásairól. Szent-Györgyi

Albert hazaérkezése után hétfőn reggel nyomban dómtéri intézetébe sietett és munkához látott.

Amint értesülünk, világhírű tudósunkat, akit már több európai egyetem disz doktorává választott, most újabb kitüntetés érte, amennyiben a lausannei egyetem orvos tudományi kara disz doktorává választotta. Szent-Györgyi Albert személyesen utazik Svájcba, hogy a disz doktori oklevelet átvegye.

Mi a helyzet a keleti fronton?

Littomiczky vezérkari főnök szombaton előadást tart az egyetemen a háborus helyzetről

(A Délmagyarország munkatársától) A szegedi Egyetembarátok Egyesületének a közönség által nagy figyelemmel kísért nivós előadássorozata az eddigi tapasztalatok után megállapíthatóan mindenkor olyan témákat igyekszik a közönség elé vinni a leghivatottabb tudósok és szakemberek előadásában, amelyek joggal tartanak a legszélesebbkörű nyilvánosság ér-

deklődésére számot. Tudományos, aktualitás és érdekesség: körülbelül ezek az egyetembarátok szabadegyetemi előadássorozatának közös, legjellegzetesebb tartalmi részei. A szombaton sorra kerülő szabadegyetemi előadás azonban előreláthatólag minden eddig előadás iránt mutatkozó érdeklődést meg fog haladni: az egyetembarátok egyesületének vezetősége Littomiczky Oszkár vezérkari ezredes, a szegedi hadtest vezérkari főnökét kérte fel, hogy tartson előadást az egyetembarátok közönsége részére a keleti frontról, az eddigi tapasztalatokról, az általános háborus helyzetről, egyszóval mindazokról a kérdésekről, amelyek ma mindenkit elsősorban érdekelnek.

Littomiczky ezredes előadását igen nagy érdeklődés előzi meg s nem kétséges, hogy az előadás je-

lentősége túlnő a szabadegyetemi előadássorozat átlagos keretein. Az előadó ugyanis a szakértő és hivatott katonai széles látókörével fogja megvilágítani a keleti fronton hullámzó eseményeket s az objektív érdeklődők eselleges helytelen következtetések eloszlására kiválóan alkalmas lesz az előadás. Ma, amikor a háborus helyzettel kapcsolatban rendkívül nagy szükség van a közvélemény helyes tájékoztatására s az ellenséges propaganda által fűtött esetleges helytelen és veszedelmes következtetések eloszlására, kétségtelen, hogy egy ilyen előadásnak rendkívül nagy aktualitása van, szükség van rá, a megnyilvánult nagy érdeklődés is indokolt s a legnagyobb mértékben helyeselhető az Egyetembarátok vezetőségének az az elhatározása, hogy az előadás megtartására a probléma legilletékesebb és leghivatottabb szakértőjét, a hadtest vezérkari főnökét kérte fel.

A háborus helyzettel legszorosabb összefüggésben levő belső front problémájáról pedig ugyanennek az előadásnak keretében dr. Széchenyi István közjegyző, országmozgósítási kormánybiztos tart előadást.

FRISS SPORTHIREK

Budapest, március 3. A levente labdarugóbajnokságért folyó küzdelemnél a Leventék Országos Központja egységesen az egész ország területére kiterjedő hatállyal 23 évben állapította meg a korhatárt. A leventebajnokságért nem játszhatnak azok a leventék, akik a Magyar Labdarugó Szövetségnél le vannak igazolva. (MTI)

Budapest, március 3. Szerdán folytatták az országos jégkorongbajnokság döntő mérkőzéseit.

Marosvásárhelyi SE—Kolozsvári KE 7:0 (3:0, 2:0, 2:0), BBTE—BKE 2:0 (0:0, 0:0, 2:0),

Végeredményben 1. BBTE, 2. Marosvásárhelyi SE, 3. BKE, 4. Kolozsvári KE.

Zürich, március 3. A válogatott magyar ökölvívók kedden Bazelben egy svájci válogatottal mérköztek. A mérkőzés a magyar csapat 12:2 arányban nyerte meg. (MTI)

Beivárosi Mozi

Ma utoljára

Földöntúli muzsika

Bach a halhatatlan zeneköltő sors-tragédiája és a

HIRADG

3. 5. 7 órákor

Holnap: pénteki premieren

Karády

Ópiumkeringő-jével

minden eddigi filmjét felülmul

SZÉCHENYI MOZI

Ma utoljára!

Ne mulassza el megtekinteni a legértékesebb és legszebb magyar filmalkotást!

Emberek a havason

3. 5. 7 órákor!

Van-e ut vissza a lejtőről?

Erre ad feleletet

Muráti Lili

új filmje,

Az éjszaka lánva

Budapestet megelőzően játssza a

Korzó